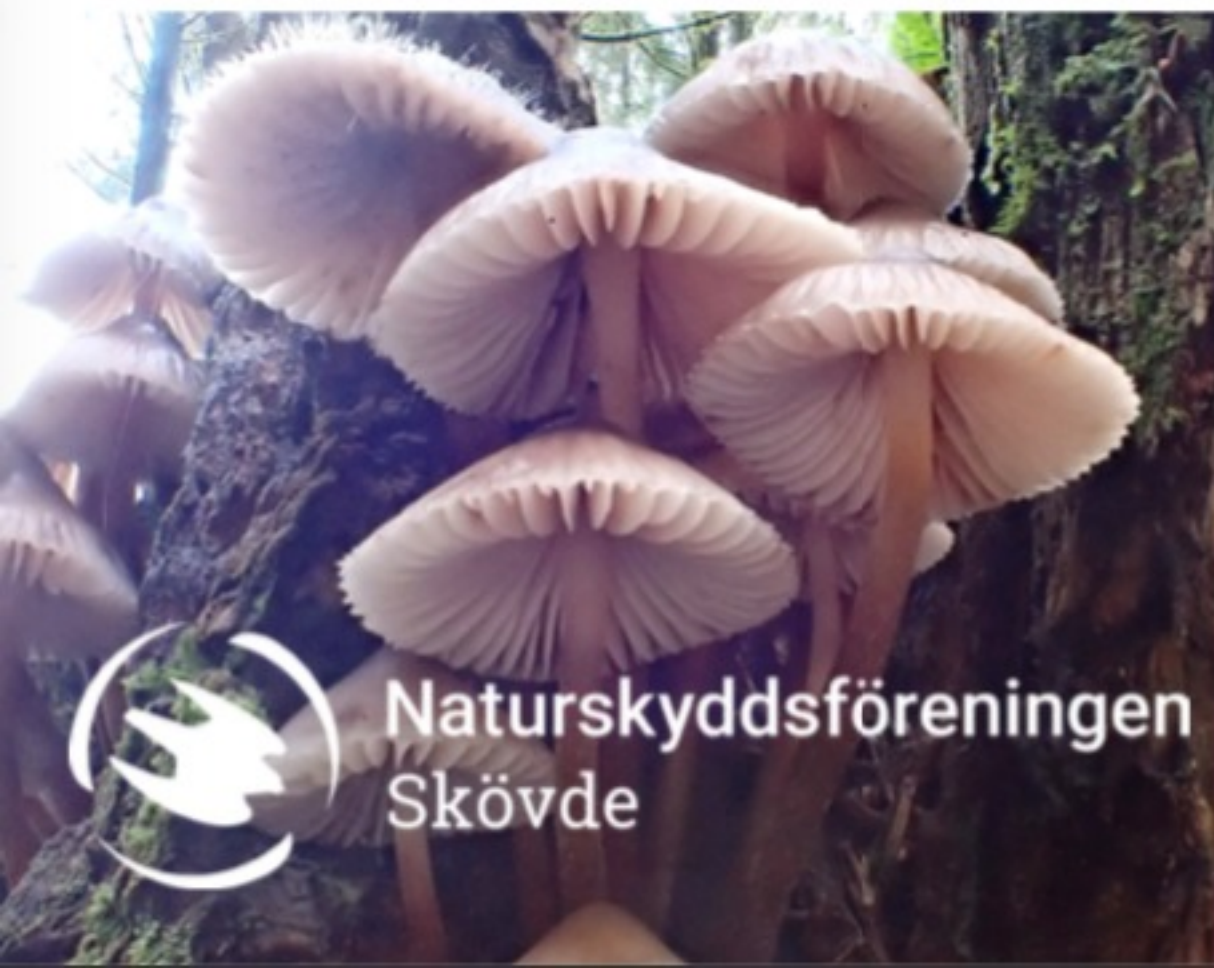

PROGRAM 2023

Naturskyddsföreningen
Skövde

Studie
främjandet

Ordföranden har ordet

Då var det dags för en ny översiktsplan för Skövde kommun, ÖP 2040. Den kommer att ersätta den gamla översiktsplanen (ÖP 2025). ÖP 2040 har gått ut på remiss, bland annat till vår förening, där synpunkter skall ha kommit in före 28 februari 2023.

I översiktsplanen tar man upp var olika verksamheter skall bedrivas. Här finns planer på nya bostadsområden, nya industriområden, områden för friluftsliv mm. Men här finns också markerat områden som skall vara grönområden, liksom gröna stråk genom staden.

Naturskyddsföreningen har varit involverad i processen sedan en tid tillbaka och vi har bland annat inkommit med förslag om grönområden som måste sparas i framtiden. De flesta av de förslag vi tagit upp om olika grönområden är desamma som ÖP 2040 föreslår. Om det är vår förtjänst eller ej vet vi inte. Men det är mycket positivt att man är rädd om de grönområden som finns, och det är vår förhoppning att det slutgiltiga förslaget inte ändrar på det.

I den gamla översiktsplanen (ÖP2025) fanns ett förslag att bygga hus alldeles öster om Nohlmarkens Naturreservat, och förslaget togs upp på nytt för några år sedan. Vi skrev då till kommunen och påpekade att man inte får göra sådana ingrepp att Natura 2000-området riskerar förstöras. Och man vet ju inte vad dräneringar o. dyl. hade gjort med Nohlmarkens fuktängar.

Nu kan vi med glädje notera att området inte längre är med i några byggplaner. Kanske var det Naturskyddsföreningens förtjänst att man tog bort planerna att bygga hus vid Nohlmarken – vem vet?

Kurt-Anders Johansson
Ordförande

Vill du också vara med och göra skillnad för klimatet?

Vi välkomnar alla som vill engagera sig för klimatet till vår nystartade arbetsgrupp inom Naturskyddsföreningen Skövde.

Naturskyddsföreningen arbetar för att Sveriges utsläpp ska minska till nära noll 2030, i linje med vad som krävs för att kunna begränsa den globala uppvärmningen till högst 1,5 grader och i linje med det ansvar rika länder har att gå före i klimatomställningen i enlighet med klimatkonventionen. Utsläppen minskar dock inte tillräckligt snabbt och vi ser det som vår uppgift att öka tempot i hela samhället.

Vi vill bidra till ett fossilfritt, klimatsmart och miljövänligt Skövde, både genom att påverka kommunen i deras klimatarbete och att inspirera boende och verksamma i Skövde att leva mer klimatsmart.

Kontakta Eva Berglund, evamar.berglund@gmail.com

Hjälp oss att bli ännu starkare!

Naturskyddsföreningen är Sveriges största medlemsbaserade miljöorganisation. Efter valet hände något och Naturskyddsföreningen växte med 20 000 medlemmar! Men **vi behöver bli ännu fler** som kan påverka samhället och ge våra barn och barnbarn en bättre värld att leva i. Hjälp oss genom att påverka er omgivning. Medlem kan man bli på <https://www.naturskyddsforeningen.se/stod-oss/bli-medlem/>

Studiecirkeln "Ut i naturen" (i samarbete med Studieförbundet)

Vill du hitta nya naturområden, lära dig nya arter, umgås med lika-sinnade eller bara komma ut i naturen? Häng då med i cirkeln. Vi ser på den biologiska mångfalden i dess olika former, växter, fåglar, insekter, mossor, lavar med mera, och sätter in dem i sitt ekologiska sammanhang med ekosystemtjänster. Fikapaus med småprat ingår alltid. Inga krav på förkunskaper, alla kan vara med. På våren går vi ut på måndagskvällar, på höst och vinter varannan söndagsförmiddag. Starttider meddelas på hemsidan och via e-post.

Ledare Ingvar Fredriksson, frågor och anmälan 073-727 36 48, ingvar.fredriksson@telia.com

8 mars **Årsmöte**
(ons) tid: 19.00-21.30
 plats: Kulturlabbet, Erik Ugglas plats

Välkommen på Skövde Naturskyddsförenings årsmöte.
Vi går igenom mötesförhandlingarna som brukligt är och avnjuter sedan
en traditionsenlig semmeltårta. Därefter visar Karin Cronholt fina
naturbilder på temat "Långt borta och nära – från Kina till Kinnekulle".

Ansvarig: Kurt-Anders Johansson (070-630 17 36)

16 mars **Ugglerop i skymningen**
(tors) tid: 18.00-22.00
reserv 23 mars plats: samåkning från Billingeovs parkering

Under vårvinternätterna är de revirhävande ugglorna som mest aktiva.
Vi beger oss ut i skymningen i förhoppningen att höra några olika arter.
Bäst är förutsättningarna vid klar och vindstilla väderlek – blir det alltför
blåsigt eller regnigt satsar vi i stället på reservdagen veckan efter. Om du
är osäker på ifall utflykten blir av, ring eller sms:a kontaktpersonen. Vi
samlas på parkeringen vid Billingeov och samåker därifrån. Ta gärna
med en kaffetermos.

Guide: Jon Liljebäck (073-554 40 84)

20 mars **Ekocentriska äventyr med Anders Sporsén**
(mån) (mångsidiga måndagar)
 tid: 18:00 plats: Stadsbiblioteket Skövde

Coronapandemin har totalt kastat våra resmönster över ända. Flyget har
nästintill kollapsat; de långväga semesterresorna har ersatts av
hemester. Kanske kommer pandemin att föra det goda med sig att vi,
även när restriktionerna lättar, lärt oss att resa på ett annat sätt. Ett sätt
där vi söker äventyret runt knuten och upptäcker att det mer lång-
samma och enkla resandet.

Och så mitt i föredraget: "På spåret" live! Ni tävlar med hjälp av Anders
egna äventyrsbilder och ledtrådar om, ja, vart vi är på väg!
Det handlar inte om att sluta resa. Det handlar om att resa på ett annat
sätt. Det handlar om konsten att bestiga så få toppar som möjligt på så
lång tid som möjligt – det ekocentriska äventyret!

22 mars **Den svenska skogen – 70 år av kalhyggen**
(ons) tid: 18.30-21.30
 plats: Kulturlabbet, Erik Ugglas plats

Sebastian Kirppu är skogsaktivist och anställd skogsinventerare och
skogsambassadör på organisationen Skydda Skogen, och en av Sveriges
främsta kämpar för skogens biologiska mångfald. Han har bland annat
varit sommarpratare i Sveriges Radio och medverkat i flera TV-program.
År 2011 utsågs han till Årets Miljöhjälte av Världsnaturfonden WWF.
Missa inte detta tillfälle att få se och höra en av Sveriges främsta
beskyddare av mångfalden i skogslandskapet! Vi bjuder på fika.

Kontaktperson: Kurt-Anders Johansson (070-630 17 36)

5 apr
(ons) **Insekter i vår närhet**
tid: 18.30-21.30
plats: Kulturlabbet, Erik Ugglas plats

Det finns ingen artgrupp som innehåller fler arter eller större mångfald än insekterna, från myror och trollsländor till nyckelpigor och fjärilar. Och man kan träffa på dem precis överallt. Den här kvällen bjuder vi på bildvisning med kryp i alla färger, former och storlekar och små inblickar i deras liv och leverne. Den hugade får också lite tips på hur man själv kan komma i gång med att leta efter insekter. Vi bjuder på fika.

Föreläsare: Jon Liljebäck (073-554 40 84)

11 apr
(tis) **Lyssna och skåda groddjur**
tid: 20.00-22.00 plats: Lars-Nilsgården, Broddetorp
(WGS84) 58.330942, 13.600399

Vi besöker småvatten belägna öster om Hornborgasjön, strax NO om Naturum Hornborgasjön, där vi lyssnar efter spelande groddjur, främst åkergroda, vanlig groda och vanlig padda. Vi kommer även att leta efter vattensalamandrar genom att försiktigt vandra runt vattenförekomsten. Sofia Berg, biolog, kommer att hålla i guidningen och berätta om groddjuren och deras artskillnader och ekologi. Ta gärna med barnen!

Guide: Sofia Berg (070-980 38 82)

12 apr
(ons) **Cykelfixarkväll**
tid: 18.00-19.00
plats: Team Sportia Skövde, Gustav Adolfs gata 40

Butikspersonalen guidar till hur du får cykeln redo för vårpreniären och hur den ska rustas för att vara trafiksäker och problemfri.

Kontaktperson: Eva Berglund (070-520 08 78)

26 apr
(ons) **Centrumnära geologivandring**
tid: 18.00-20.30 plats: slalombackens parkering

Mellan slalombacken och Havstenasjön finns mycket att upptäcka i vårtider. Spår efter istiden och stenbrytning, förstenade mossvattenfall och intensivt fågelliv. Ta med fika och gärna kikare.

Guide: Siv Hallnemo (070-262 31 39)

Vanlig padda *Bufo bufo*

Maj

6 maj
(lör) **Vandring i Lycke-Lilla Höjen NR**
tid: 10.00-13.00 plats: parkeringen Lerdala kyrka
(WGS84) 58.477873, 13.715596

Vi vandrar runt i det småkuperade landskapet i reservatets centrala del. Efter någon timme tar vi en fikapaus på något lämpligt ställe och beundrar de vackert blommande betesmarkerna runt omkring oss. Vi hoppas pricka in gullvivornas och körsbärsträdens blomning. Ta med fika. Medelsvår vandring, ca 3 km.

Guide: Peter Nilsson Stofkoper (070-682 76 78)

13 maj
(lör) **Vandring i Djupadalens NR med omgivning**
tid: 10.30-13.00 plats: Djupadalens NR parkering
(WGS 84) 58.250063, 13.748610
eller samåkning från Vägkrogen Skultorp kl 10.00

Vi gör en vandring i och omkring Djupadalens naturreservat, undersöker den smala och vackra canyonbildningen och tittar på blommor. På torrängarna trivs bland annat backsippor och Sankt Pers nycklar. Om vi har tur kanske vi återfinner orkidén Adam och Eva som har funnits här tidigare. Ta med fika.

Guider: Kurt-Anders Johansson (070-630 17 36), Rolf-Göran Carlsson

16 maj
(tis) **Vandring i Bäckedalen NR** (strax S om Timmersdala)
tid: 18.00-21.00 plats: reservatets parkeringsplats
(WGS 84) 58.517095, 13.758013

Vi tar en titt på det nybildade naturreservatet Bäckedalen. Här finns bland annat äldre lövskog och en betesmark som under lång tid stått obetad och vuxit igen men nu håller på att öppnas upp igen. Vi går också en sväng till grannreservatet, Högsböla ängar. Kanske får vi se några vildbin i de sandiga delarna av reservatet. Ta med fika.

Guide: Jonas Andersson (070-509 86 25)

22 maj
(mån) **Håvning i vatten (Biologiska mångfaldens dag)**
tid: 19.00-21.30 plats: Billingeovs parkering

På biologiska mångfaldens dag vandrar vi bland vattensamlingar i Aspö-Karstorsområdet där vi håvar och ser vilka småkryp som kan finnas i vattnet och bland växterna. Ta med fika och gärna lupp och håv. Ta gärna med barnen också, för den delen.

Guide: Ingvar Fredrikson (073-727 36 48)

Backsippa *Pulsatilla vulgaris*

11 jun **Vandring i Sandgärdet NR**
(sön) tid: 10.00-13.00 plats: parkeringen Lerdala kyrka

Vi kommer att vandra igenom Sandgärdets naturreservat, ett reservat som blev skyddat 2018. I området finns lövsumpskogar och lövlundar med en rik kalkgynnad lundflora. Här växer blåsippor, gulsippor och vitsippor. Det finns också mycket ramslök och på ett ställe finns den vackra orkidén guckusko. Ta med fika. Medelsvår vandring, ca 3 km.

Guide Peter Nilsson Stofkoper (070-682 76 78)

17-18 jun **BioBlitz Hökaberget**
(lör-sön) tid: lördag 12.00-söndag 12.00
 plats: Hökaberget (WGS84) 58.467806, 13.662168

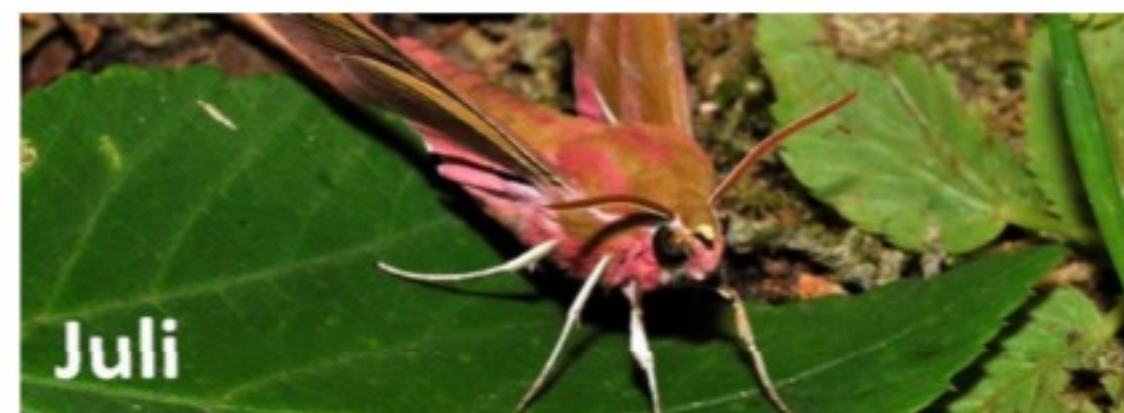
På gården vid Hökaberget i Istrum, som vi i Naturskyddsföreningen själva förvaltar, gör vi allt för att värna en mångfald av arter. Fåglar, småkryp, blommor, svampar, mossor, lavar. Men vilka arter är det som har bosatt sig här? Under ett dygn utforskar vi djur- och växtlivet i markerna och alla är välkomna att vara med så länge man har lust – med fler ögon kan vi upptäcka ännu mer! Fågelskådning, nattfjärilslysning och en mängd andra aktiviteter utlovas. Ett mer detaljerat program kommer att presenteras på vår hemsida när det närmar sig.

Kontaktperson: Jon Liljebäck (073-554 40 84)

19 jun **Vandring Nohlmarken NR**
(ons) tid: 18.30-21.00 plats: Nohlmarkens parkering

Vid den här tidpunkten kan man i detta orkidéparadis hitta minst tio blommande orkidéarter, bland annat de nyupptäckta majnycklarna. Många av arterna finns i tusental. Vi kommer också att få se många andra blommor som majviva, sommarfibbla och tätört. Ta med fika.

Guider: Kurt-Anders Johansson (070-630 17 36), Rolf-Göran Carlsson och Ingvar Fredriksson

8 jul **Sommarnattens juveler**
(lör) tid: 22.00-gryning plats: Garparörs NR,
 parkeringen vid Ingasäter

I skydd av nattens mörker flyger många fascinerande skapelser. Mer än 90 % av alla svenska fjärilsarter tillhör det som vi brukar kalla nattfjärilar, och då de flesta flyger just på natten är det sällan man ser dem, men många av arterna är förvånansvärt färggranna och vackert mönstrade. UV-lampan är en effektiv fjärilsmagnet och med rätt förutsättningar kan natten bjuda på mer än hundra arter. Helst ska det vara varmt, mulet och vindstilla – om det regnar eller blåser för mycket kan vi bli tvungna att ställa in lysningen. Ta gärna med en fick- eller pannlampa.

Kontaktperson: Jon Liljebäck (073-554 40 84)

12 aug
(lör)

Slätterdag på Hökaberg

tid: 9.30 plats: Hökaberg
eller samåkning från Billingeovs parkering kl 9.00

Kom med och hjälp till med slåttern av ängsmarkerna. Ta med lie om du har, annars får du låna av oss. Vi räfsar ihop och tar bort det slagna. Ta gärna med vänner och bekanta! Det är bara trevligt om vi är många, alla kan hjälpa till. Vi bjuder på grillad korv men ta med fika och det du vill dricka. Tycker du att det är tidigt så går det bra att komma senare.

Kontaktperson: Ingvar Fredriksson (073-727 36 48)

25 aug
(fre)

Pipistrellkväll

tid: 20.30-23.00
plats: Paradissjön (WGS84) 58.366482, 13.875123
eller samåkning från Billingeovs parkering kl 20.00

Petter Bohman är fladdermusexpert och kvällens ciceron. Vi får lära oss om vilka sorter som finns, var de trivs och vad de har för olika vanor. Med hjälp av teknisk utrustning kan vi fånga upp deras jaktlåten, som annars är för högfrekventa för att uppfattas av det mänskliga örat. Med lite tur får vi också se någon fladdermus svepa förbi i pannlampans sken.

Kontaktperson: Jon Liljebäck (073-554 40 84)

30 aug
(ons)

Livet i en komocka

tid: 18.00-20.30 plats: parkeringen Borgundaberget
(Borgunda Tuvet)
eller samåkning från Billingeovs parkering kl 17.30

Vi vandrar upp i betesmarkerna på Borgundaberget och ser efter vilka smådjur som lever där i komockorna. Kanske finns det fler invånare än du tänker dig? Vi går också igenom vad som egentligen händer med djurspillning i naturen. Ta med fika. Barnvänlig aktivitet!

Guide: Ingvar Fredriksson (073-727 36 48)

Svartbent dyngkortvinge *Ontholestes murinus* på hästbajs

3 sept
(sön)
Friskvårdens Dag
tid: 9.30-12.00
plats: Billings Fritidsområde

Hela Billingen fylls med föreningar och organisationer som visar upp sin verksamhet. Naturskyddsföreningen är självfallet på plats.

Kontaktperson: Jon Liljebäck (073-554 40 84)

6 sept
(ons)
Svamputflykt
tid: 18.00-20.30 plats: Billingshovs parkering

Vi ger oss ut i Skövdes närområde för att i första hand leta matsvampar, men vi plockar alla svampar vi hittar för att om möjligt lära oss något nytt. Giftsvampar ska vi också gå igenom. Svamptillgången kan vara lite vanskelig så vi hoppas på regn några veckor innan. Men några svampar hittar vi alltid! Ta med dig svampkorg (en kasse kan också funka bra) och eget fika.

Guide: Börje H Fagerlind (070-894 69 86)

17 sept
(sön)
Gammelskogen vid Vristulven
tid: 10.00-13.00 plats: Timmersdala kyrka

Under denna vandring möts natur och kultur. Vi börjar i gammelskogen vid Lindbergska ytan och vandrar sedan ut mot Brantehall. Längs vägen rör vi oss genom en gammal barrskog med 200-åriga tallar, några märkta av huggspår. Ta med dig fika som vi intar ute på klipporna vid sjön. Medelsvår terräng, ca 1,5 km. Det går bra att ha med sig hund.

Guider: Peter Nilsson Stofkoper (070-682 76 78),
Anna Johansson (070- 220 24 16) och Anders Wiborg

23 sept
(lör)
Höstvandring i ett kamelandskap
tid: 10.00-13.00 plats: parkeringen vid Varnhems
klosterkyrka
eller samåkning från Coop Vipans grand kl 09.30

Vi vandrar i ett kuperat och spännande landskap. Med start vid Varnhems klosterkyrka tar vi oss västerut genom dödisgropar och på åsryggar. En badsjö finns längs vägen om vädret är det rätta. Ca 5 km vandring. Ta med fika.

Guide: Siv Hallnemo (070-262 31 39)
Anmälan till Siv senast 22 sept

4 okt.
(ons) **Klimatanpassning av Skövde**
tid: 18.30-21.00
plats: Kulturlabbet, Erik Ugglas plats

Klimatanpassning handlar om åtgärder för att samhället ska kunna klara av ett förändrat klimat. Vad händer till exempel om vi får en högre medeltemperatur? Kommer Skövde att översvämmas, blir det fler stormar och för varmt i äldreboenden? Vad kan man göra för att förebygga och minimera skador? En representant från Sektor Samhällsbyggnad i Skövde kommun berättar om kommunens klimatprognoser och anpassningsarbete. Vi bjuder på fika.

Kontakt: Eva Berglund (070-520 08 78)

22 okt
(sön) **Mossutflykt på Billingen**
tid: 10.00-13.00
plats: samåkning från Billingeovs parkering

Mossexperten Johan Dahlberg tar med oss ut på exkursion till någon intressant lokal för mossor på Billingen. Vi letar mossor på jord, träd och stenblock och får lära oss några karaktäristiska arter. Ta med fika och gärna en lupp.

Kontaktperson: Kurt-Anders Johansson (070-630 17 36)

25 okt
(ons) **Öringsafari i Hjoån**
tid: 19.00 plats: Grebbans kvarn, parkering
 utmed Strömdalsvägen i Hjo
 eller samåkning från Billingeov kl 18.00

I höstmörkret spanar vi efter de stora fiskarna på en guidning om öringens liv och leverne, från Vättern till Mullsjön. Gummistövlar och varm klädsel rekommenderas liksom en ficklampa.

Avgift 100 kr per person. Föranmälan, "först till kvarn" gäller.

Anmälan till: Ingvar Fredriksson (073-727 36 48 eller ingvar.fredriksson@telia.com)

Allémossa *Leucodon sciurioides* och takmossa *Syntrichia ruralis*

November

1 nov
(ons)

Giftfri miljö – utopi eller realistiskt mål?

tid: 18.30-21.00

plats: Kulturlabbet, Erik Ugglas plats

Kemikalier i naturen kan utgöra ett hot mot både människors hälsa och den biologiska mångfalden. Förutsättningarna för att nå miljökvalitetsmålet om en Giftfri miljö har förbättrats de senaste åren. Men är det tillräckligt? Och vad menas egentligen med Giftfri miljö? Helena Bergström, utredare på Kemikalieinspektionen, berättar om Sveriges arbete inom området.

Kontaktperson: Jon Liljebäck (073-554 40 84)

12 nov
(sön)

Liv i löv

tid: 10.00-12.30 plats: Billingehevs parkering

Vi tar en kort promenad i Ulveksbackarna och dyker ner bland de nedfallna löven i jakt på småkryp. Hur lever de här små djuren och vart tar löven vägen till nästa vår? Aktiviteten passar såväl gammal som ung. Ta med fika och gärna en lupp.

Kontaktperson: Ingvar Fredriksson (073-727 36 48)

December

6 dec
(ons)

Ekologisk livsmedelsproduktion i praktiken

tid: 18.30-21.00

plats: Kulturlabbet, Erik Ugglas plats

Mariana Wester, ekobonde på Högs lantbruk i Lidköping, berättar om hur hon arbetar för att producera livsmedel utifrån ett kretsloppstänkande, fossilfrihet, grön energi som kan bli ännu grönare och biologisk mångfald. Vi bjuder på fika.

Kontaktperson: Eva Berglund (070-520 08 78)

10 jan
(ons)

Naturen ur ett makroperspektiv
tid: 18.30-21.00
plats: Kulturlabbet, Erik Ugglas plats

Nu kryper vi närmare naturen! Ett makroobjektiv kan fånga fantastiska detaljer som man lätt missar med blotta ögat. Fotografen Ove Grönlund har ett öga för naturens små underverk och visar närgångna bilder på insekter, svampar och mycket annat. Vi bjuder på fika.

Kontaktperson: Kurt-Anders Johansson (070-630 17 36)

24 jan
(ons)

Våra vildbins liv och leverne
tid: 18.30-21.00
plats: Kulturlabbet, Erik Ugglas plats

Visste du att hela 70% av våra viktigaste grödor är beroende av pollinerare, och att vilda bin står för merparten av pollineringen? Ikväll presenteras några av våra viktiga pollinerare med bilder tagna under den gångna våren och sommaren. De flesta har påträffats hemma i trädgården och längs vägkanter och i sandiga marker runtom i Falbygden, men vi får också se bilder från Sveriges första och största "biparadis" i Växjö. Kanske blir det rentav lite rörliga bilder! Vi bjuder på fika.

Föreläsare: Börje H Fagerlind (070-894 69 86)

7 feb
(ons)

Naturbilder från vår närhet
tid: 18.30-21.00
plats: Kulturlabbet, Erik Ugglas plats

Det finns mer intressant i Skövdes natur än vad man skulle tro! Gunvor och Börje Landin berättar om och visar bilder från naturen kring staden. Många av bilderna är tagna vid utflykter med studiecirkeln "Ut i naturen" under året. Vi bjuder på fika.

Kontaktperson: Ingvar Fredriksson (073-727 36 48)

Hökabergsgruppen

Våra ängs- och betesmarker på Hökaberg behöver skötsel för att dess naturvärden ska bibehållas och utvecklas. Det kan handla om röjning av träd och buskar, jakt på ohävsarter, underhåll av fågelholkar, slåtter, stängsling med mera. Det kan även röra sig om inventeringar av olika arter. För detta tänker vi bilda ett nätverk som dagtid åker till Hökaberg och jobbar någon dag i månaden. Man deltar efter sin förmåga, inga stora krav. Naturligtvis har vi med oss matsäck och njuter och umgås i de fina markerna. Dessutom får vi frisk luft och lite motion.

Om det låter intressant, tveka inte att följa med ut. Kanske har du även några bekanta som kan vara intresserade? Alla kan vara med – ju fler vi är desto finare blir resultatet!

Kontakta Ingvar Fredriksson, 073-727 36 48 eller ingvar.fredriksson@telia.com

E-postlistan

Via medlemslistan hos Naturskyddsföreningen centralt har vi möjlighet att skicka ut meddelanden via e-post till kretsens medlemmar. Vi skickar ut påminnelser om programpunkter, nyhetsbrev och annat aktuellt. Idag har vi adresser till drygt hälften av medlemmarna. Om du inte får någon e-post från oss så saknar vi antingen din aktuella e-postadress eller så är den spärrad. Om du vill ha utskicken, meddela din e-postadress till ingvar.fredriksson@telia.com

Hartsbi *Trachusa byssina* hane

Naturskyddsföreningen Skövde

Ordförande: Kurt Anders Johansson

Henrik Gjutes gata 36 B

541 49 Skövde

070-630 17 36

skovde.naturskyddsforeningen.se